

Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος "ΚΑΙΡΟΣ"

Ελ. Βενιζέλου 59^Α, Τ.Κ. 15561 ΧΟΛΑΡΓΟΣ

Ιστοσελίδα: <http://www.kairosnet.gr>

Email: kairos.theologoi@gmail.com & kairosnet.gr@gmail.com

Αθήνα, 22 Ιουνίου 2020

Αριθμ. Πρωτ. 46

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Θέμα: *Ο Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος «Καιρός» για τις πρόσφατες εκπαιδευτικές αλλαγές και τα νέα ωρολόγια προγράμματα.*

Με αφορμή τη δημοσίευση του Ν. 4692/2020, με τίτλο «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις», καθώς και την πρόσφατη ανακοίνωση των ωρολογίων προγραμμάτων για το Δημοτικό, το Γυμνάσιο και το Λύκειο, ο Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος «Καιρός» επαναλαμβάνει δημόσια τις βασικές θέσεις του για το σύγχρονο σχολείο και για τη θέση του μαθήματος των Θρησκευτικών σε αυτό.

Ως εκπαιδευτικοί της σχολικής τάξης έχουμε γνωρίσει στα τελευταία χρόνια πολλές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και αλλαγές. Οι περισσότερες από αυτές εκκινούσαν απλώς από μια διάθεση διαφοροποίησης από την όποια προγενέστερη εκπαιδευτική πολιτική, χωρίς να κομίζουν ένα ουσιαστικό όραμα για την παιδεία και την αναβάθμισή της. Οι πρόσφατες αλλαγές, για μία ακόμη φορά, περιορίζονται σε οργανωτικά και διαχειριστικά ζητήματα της εκπαίδευσης, χωρίς έναν σαφή εκπαιδευτικό προσανατολισμό, ο οποίος θα μπορούσε να εγγυηθεί την προσδοκώμενη «αναβάθμιση». Οι παλινωδίες γύρω από τους προσανατολισμούς και το περιεχόμενο της «γενικής» παιδείας, η προσκόλληση σε παρωχημένες διαδικασίες μηχανιστικής μάθησης, καθώς και ο εγκλωβισμός του Λυκείου στον ρόλο ενός «προθαλάμου» για την τριτοβάθμια εκπαίδευση εξακολουθούν να είναι τα βασικά χαρακτηριστικά και της νέας μεταρρύθμισης.

Η χρησιμοθηρική αντίληψη για την παιδεία, για την οποία ο «Καιρός» μίλησε ήδη με την ιδρυτική Διακήρυξή του, όχι μόνο δεν ανατρέπεται, αλλά διευρύνεται και παγιώνεται. Το μείζον πρόβλημα της εκπαίδευσης δεν είναι το ποια μαθήματα θα επιβιώσουν ως πανελλαδικά εξεταζόμενα μαθήματα και πόσες ώρες θα αναλάβει η κάθε ειδικότητα στο ωρολόγιο πρόγραμμα. Το ωρολόγιο πρόγραμμα, οι απουσίες των μαθητών, οι προαγωγικές εξετάσεις και το σύστημα εισαγωγής στο πανεπιστήμιο είναι σημαντικά αλλά όχι θεμελιώδη ζητήματα, όταν οι αλλαγές που επιδιώκονται περιορίζονται στη μεταβολή επιμέρους διαδικασιών. Το ουσιώδες είναι το πώς η σχολική εκπαίδευση θα προετοιμάσει ενεργούς πολίτες, οπλισμένους με ουσιώδη μάθηση και αυθεντικά μορφωτικά εφόδια. Η ανάγκη αυτή γίνεται επιτακτική στην εποχή της κοινωνικής κρίσης, κατά την οποία η προϊούσα εκκοσμίκευση, η κοινωνική ανομία, καθώς και άλλες αναφυόμενες κοινωνικές τάσεις, απειλούν ευθέως την κοινωνική συνοχή, τη δημιουργική ανάπτυξη και τις οικουμενικές πολιτιστικές αξίες.

Στις πρόσφατες αλλαγές που ανακοινώθηκαν, διαπιστώνεται σαφώς μια τάση υποβάθμισης των μαθημάτων που θεμελιώνονται στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, στην τέχνη και στον πολιτισμό, καθώς και μια οπισθοχώρηση από το όραμα για την προώθηση της ανακαλυπτικής και διερευνητικής μάθησης. Ταυτόχρονα, δίνεται έμφαση σε έναν εξετασιοκεντρικό προσανατολισμό της διδασκαλίας, ο οποίος όχι μόνο δεν αποδεσμεύει, αλλά ενισχύει την υποταγή του σχολείου σε μια ωφελιμιστική προσέγγιση χωρίς ορίζοντα, από την οποία επωφελούνται επί δεκαετίες γνωστά εξω-εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, εις βάρος των μαθητών και της ουσιαστικής μαθησιακής ανάπτυξής τους, καθώς και των οικογενειών τους.

Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από την εμφάνιση φονταμενταλιστικών τάσεων, έντονων θρησκευτικών συγκρούσεων και νέων κοινωνικών προκλήσεων, καθώς και από την ανάδυση πρωτόγνωρων ανθρωπολογικών, κοινωνικών και ηθικών διλημμάτων, παραμένουμε προσηλωμένοι στο όραμα για την αναβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης στο σύγχρονο ελληνικό σχολείο. Αυτή η θέση απορρέει από τις θέσεις μας για το σύγχρονο σχολείο και δεν θεμελιώνεται σε ένα στενό συντεχνιακό συμφέρον. Ωστόσο, στις διάφορες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες των τελευταίων χρόνων διαπιστώνουμε μια τάση κλιμακούμενης συρρίκνωσης του μαθήματος των Θρησκευτικών. Ταυτόχρονα, μέσα από τις προωθούμενες αλλαγές εμφανίζονται παλινωδίες, που ενισχύουν στερεοτυπικές προσεγγίσεις γύρω από τη μορφωτική και παιδαγωγική αποστολή του μαθήματος. Ενδεικτικά, υπενθυμίζουμε ότι στα τελευταία χρόνια συρρικνώθηκε η διδασκαλία του μαθήματος στη Γ' τάξη Γενικού Λυκείου, επιπλέον, στο Ε.ΠΑ.Λ. και ακόμη περισσότερο στο εσπερινό ΕΠΑΛ, καθώς και στην Ε' και την ΣΤ' Δημοτικού. Το μάθημα των Θρησκευτικών απουσιάζει, επίσης, είτε ως αυτοτελές μάθημα είτε ως θεματικός κύκλος, σε άλλες δομές εκπαίδευσης όπως είναι τα Ε.Ε.Ε.Κ. και τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας.

Οι αρμόδιοι του Υπουργείου Παιδείας αγνόησαν τη διαμαρτυρία του Πανελληνίου Θεολογικού Συνδέσμου «Καιρός», που υποβλήθηκε κατά τη φάση της διαβούλευσης επί του σχεδίου του Ν. 4692/2020, σχετικά με την περικοπή κατά μία ώρα της διδασκαλίας των Θρησκευτικών στην Ε΄ και στην ΣΤ΄ Δημοτικού, αντίστοιχα. Η περικοπή αυτή ξεκίνησε προ τετραετίας ως προσωρινή και παγιώνεται με τις πρόσφατες αλλαγές, παρά το ότι το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών των Θρησκευτικών ορίζει τη διδασκαλία του μαθήματος για δύο ώρες την εβδομάδα -και μάλιστα σε συνεχόμενο δίωρο- και παρά τις επανειλημμένες Αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας ότι το μάθημα διδάσκεται «επί ικανό αριθμό ωρών διδασκαλίας εβδομαδιαίως», ώστε να εκπληρώνει τον σκοπό του. Εκφράζουμε την έντονη διαμαρτυρία μας γι' αυτή την εξέλιξη.

Ο Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος Καιρός» θα συνεχίσει να αγωνίζεται για την αναβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης στο ελληνικό σχολείο. Είμαστε αντίθετοι σε κάθε αλλαγή, η οποία γίνεται ερήμην των εκπαιδευτικών και των πραγματικών αναγκών των μαθητών. Οραματιζόμαστε μια εκπαίδευση ανοικτών οριζόντων και δημιουργικής μάθησης, η οποία θα προωθεί την «ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά», όπως μονότονα επισημαίνει ο επί δεκαετίες ισχύων εμβληματικός νόμος της εκπαίδευσης (Ν. 1566/1986).

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Χρήστος Καρακόλης
Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.

Γεώργιος Καπετανάκης
Δρ Θεολογίας